

Ministrski osnutek

zvezne vlade

Petnajsti odlok o Zakonu o varnosti izdelkov

(Odlok o prepovedi uvoza, dajanja na trg in omogočanja dostopnosti letečih lampijončkov na trgu – 15. ProdSV)

A. Težava in cilj

Odlok zajema brezpilotne svetilke v obliki balonov, ki zaradi odprtega ognja ustvarjajo vroč zrak in letijo prosto ter nenadzorovano. Zato predstavljajo znatno tveganje za človeško telo in življenje, pa tudi za živali, rastline in materialne dobrine znatne vrednosti.

Te leteče svetilke se komercialno imenujejo luči želja, nebesne luči ali srečni baloni. V nadaljevanju bodo poimenovani leteči lampijončki. V bistvu so sestavljeni iz obrnjene vrečke iz lahkega materiala (na primer iz vpojnega papirja), obročka (lesnega ali kovinskega), ki odpira spodnjo odprtino, in gorilnika (na primer s suhim žganjem za gorivo), pritrjenega na središče obročka. Po osvetlitvi se leteči lampijončki nenadzorovano dvigajo, saj jih ni mogoče nadzorovati. Včasih lahko dosežejo višino 500 metrov in se lahko, odvisno od sile vetra, spustijo do več kilometrov od začetne točke. Čas gorenja je med 5 in 20 minutami. Leteči lampijončki so na voljo v različnih velikostih. Največji primerki imajo dimenzije do dveh metrov v višino in en meter v premeru. Ko je količina goriva izčrpana, se leteči lampijonček spusti na tla. Lahko se zgodi, da leteči lampijonček še vedno gori (BR-Drs. 816/09, str. 21).

Zaradi nevarnosti, ki lahko izhajajo iz letečih lampijončkov, je Odbor za peticije nemškega zveznega parlamenta (Pet 1–19–09–712–029156; BT-Drs. 19/24705; BT-Drs. 20/2200, str. 41) podprl peticijo, ki prav tako želi dajanje letečih lampijončkov na trg. Peticijo je sprožil požar v živalskem vrtu Krefeld, v katerem je bilo ubitih več kot 50 živali. Čeprav so zvezne države uvedle prepoved uporabe lampijončkov v skladu z zakonodajo za preprečevanje nevarnosti od leta 2009, zvezna vlada meni, da je treba prepovedati dajanje na trg in zagotavljanje nebeških luči z odprtim virom ognja kot plovnostjo in brez možnosti nadzora. Zaenkrat je leteče lampijončke možno enostavno kupiti v spletnih trgovinah. Prepoved uporabe v času nakupa s strani trgovcev pogosto ni izrecno poudarjena. Poleg tega končni uporabniki tudi pogosto domnevajo, da je uporaba dovoljena, če je dovoljen nakup. V državi, ki je gosto poseljena, kot je Zvezna republika Nemčija, ti lampijončki predstavljajo veliko potencialno nevarnost v obliki požarov in oviranja zračnega prometa blizu tal.

Nemški zvezni parlament je podprl priporočilo resolucije Odbora za peticije (glej zaporedno številko 1 splošnega pregleda 705 – dokument 19/24705; Zapisnik plenarnega zasedanja 19/199 str. 27072). Peticija je bila poslana zvezni vladi in državnim parlamentom, da bi pregledali izvajanje peticije in poiskali načine za izboljšanje stanja.

B. Rešitev

Na podlagi Zakona o varnosti proizvodov je bila izdana uredba, ki prepoveduje uvedbo letečih lampijončkov v Nemčijo, njihovo dajanje na trg v Nemčiji in njihovo dostopnost na nemškem trgu. Tako je odpravljen prejšnji protislovni pravni položaj zakonitega zagotavljanja in pridobitve na eni strani ter nezakonite uporabe na drugi strani. To

preprečuje znatna tveganja za telo in življenje ljudi, živali in rastlin ter za materialno premoženje znatne vrednosti.

C. Alternativne možnosti

Ne obstajajo.

D. Proračunski izdatki brez stroškov izpolnjevanja obveznosti

Zaradi izvajanja Odloka ni stroškov za zvezno vlado, državne vlade in občine.

E. Stroški izpolnjevanja obveznosti

E.1 Stroški izpolnjevanja obveznosti za državljane

Za državljane se breme izpolnjevanja obveznosti ne ustvarja, ne spreminja ali odpravlja.

E.2 Stroški izpolnjevanja obveznosti za podjetja

Podjetja ne nosijo nobenih stroškov glede usklajevanja.

Od tega stroškov birokracije, ki izhajajo iz obveznosti obveščanja

Pri teh obveznostih zagotavljanja informacij ni upravnih stroškov.

E.3 Stroški izpolnjevanja obveznosti za organe

Vladne agencije ne bodo nosile nobenih stroškov usklajevanja. To je zajeto v členu 25(2) Zakona o varnosti proizvodov.

F. Drugi stroški

Vplivov na posamezne cene in raven cen, zlasti na raven potrošniških cen, ni pričakovati.

Ministrski osnutek zvezne vlade

15. Odlok o zakonu o varnosti izdelkov

(Odlok o prepovedi uvoza, dajanja na trg in omogočanja dostopnosti letečih lampijončkov na trgu – 15. ProdSV)

z dne [...]

Na podlagi člena 8(2) Zakona o varnosti proizvodov z dne 27. julija 2021 (zvezni uradni list I, str. 3146, 3147) zvezna vlada določa:

Oddelek 1

Obseg

Ta uredba določa prepoved uvoza, dajanja na trg in omogočanja dostopnosti letečih lampijončkov na nemškem trgu.

Oddelek 2

Opredelitev

(1) Leteči lampijonček je za namene te uredbe brezpilotna letéča svetilka,

1. Pri katerem vzgon nastane z odprtim virom ognja, in
2. ki leti prosto in brez možnosti nadzora.

Gorivo, ki se uporablja kot vir ognja za ogrevanje, je lahko trdno, tekoče ali plinasto.

(2) Druge oznake letéčega lampijončka, kot so luči želja ali baloni sreče, ne vplivajo na razdelek 3 tega odloka.

Oddelek 3

Prepoved uvoza, dajanja na trg in omogočanja dostopnosti na trgu

(3) Uvoz, dajanje na trg in omogočanje dostopnosti na nemškem trgu so prepovedani.

(4) Kjer je letéči lampijonček na voljo za prodajo na spletu ali prek katere koli druge oblike prodaje na daljavo, se šteje, da je letéči lampijonček na voljo na nemškem trgu, če je ponudba namenjena končnim uporabnikom. Šteje se, da je prodajna ponudba namenjena končnim uporabnikom, če zadevni gospodarski subjekt na kakršen koli način usmerja svoje dejavnosti v zvezi z dajanjem na trg ali dajanjem na voljo letečih lampijončkov Zvezni republiki Nemčiji.

Oddelek 4

Upravni prekrški in kazniva dejanja

(5) Upravni prekršek v smislu člena 28(1), točka 7(a), Zakona o varnosti proizvodov stori vsak, ki leteči lampijonček namerno ali iz malomarnosti uvaža, daje na trg ali omogoča dostopnost na trgu v nasprotju z oddelkom 3(1).

(6) Kdor vztrajno ponavlja namerno dejanje iz pododdelka 1 ali s takim naklepnim dejanjem ogroža življenje ali zdravje drugega ali tujega premoženja pomembne vrednosti, je predmet pregona v skladu z 29. členom Zakona o varnosti proizvodov.

Oddelek 5

Začetek veljavnosti

Ta odlok začne veljati dan po njegovi objavi.

Odobril Zvezni svet.

Pojasnjevalne opombe

A. Splošni del

I. Cilj in potreba po določbah

Leteči lampijončki predstavljajo veliko tveganje pri uporabi. Obstaja nevarnost požara zaradi vžiga lampijončka ob vzletu, tako da so lahko ogrožene osebe v okolici. Lahko gori v zraku in strmoglavi, medtem ko gori. Druge nevarnosti požara lahko povzroči padec v redno goreče stanje zaradi izgube lebdenja (npr. zaradi puščanja ovojnice balona), leta v oviro (npr. drevesa, stavbe; v zvezi s tem: Višje deželno sodišče v Frankfurtu, sodba z dne 24.7.2015–24 U 108/14; Višje deželno sodišče Saarbrücken, sodba z dne 25. 11. 2015–1 U 437/12; Višje deželno sodišče Koblenz, sodba z dne 15.10.2015–6 U 923/14) ali ki so jo povzročili sijoči ostanki po „rednem“ iztovarjanju (torej: Jörg Teumer/Sina Stamm, leteči požigalci – tveganja odgovornosti pri uporabi „letečih lampijončkov“, VersR 2009, 1036; glej o nesrečah: Upravno sodišče v Düsseldorfu, sodba z dne 5.3.2009–6 K 5937/07. BVerwG (zvezno upravno sodišče) je v sodbi z dne 25. oktobra 2017 (dokument št. 6 C 44/16) pojasnilo, da je treba v primeru luči, podobnih balonom, izvesti manjše zahteve glede dejanskih ugotovitev abstraktne napovedi tveganja, bolj ko je ogroženo pravno premoženje in večja je nevarnost škode v primeru škode. V vsakem primeru bi morale običajno tveganje za nastanek škode znatno presegati splošno življenjsko tveganje. Leteči lampijončki predstavljajo veliko nevarnost požara, ki presega splošno tveganje za življenje zaradi zasnove lampijončkov in uporabljenih materialov. Po eni strani je vir ognja odprt, po drugi strani pa ni nobenih previdnostnih ukrepov proti širjenju ognja na vnetljive predmete. Zato je nevarnost požara visoka, ko leteči lampijončki z odprtim virom ognja zadenejo vnetljive predmete. Tega tveganja za požar ni mogoče obvladovati, ker poteka leta ni mogoče zanesljivo predvideti. Letečih lampijončkov ni mogoče usmerjati, zato so izmikajoči manevri nemogoči. Po vzponu so popolnoma izpostavljeni vetru in vremenu. Trajanje, višina in pot leta so odločilno odvisni od razmer vetra. Potek leta je nepredvidljiv, še posebej, ker lahko ti balonom podobni leteči predmeti dosežejo višino 500 metrov in letijo do 20 minut (BR-Drs. 816/09, str. 21). V primeru požara se lahko ogenj pogosto neovirano širi, saj se leteči lampijončki, da bi dosegli želeni svetlobni učinek, dvignejo zvečer in ponoči, nato pa ogrozijo ljudi, živali in pomembne materialne vrednote v času, ko ljudje spijo ali ko ljudje niso prisotni v delovnih in poslovnih prostorih ter drugih objektih.

Lahko pride tudi do težav zračnega prometa blizu tal ali motenj voznikov in drugih udeležencev v cestnem prometu. Člen 19(1)(2)(b) odredbe o zračnem prometu je namenjen tudi preprečevanju nevarnosti za zračni promet v bližini tal, zaradi česar je za vzpenjanje letečih lampijončkov v bližini letališča potrebno dovoljenje.

(glej o zračnem prometu: „Infoblatt Skylaternen“ Nemški nadzor zračnega prometa:

https://ais.dfs.de/pilotservice/bnl/leisure/skylantern/pdf/infoblatt_fluglaternen_de.pdf ter Pogosta vprašanja o balonih in lampijončkih).

Seveda obstaja še posebej veliko tveganje, ko se leteči lampijončki uporabljajo v suhem vremenu ali po dolgi obdobjih vročine (tveganje gozdnih požarov). Poleg tega se je maša pričejala vedno znova. Pri pirotehničnih izdelkih je običajno mogoče opaziti napačno smer projektila in tudi njen padec. Ker imajo brezpilotni, balonom podobni projektili veliko širši doseg, to tukaj ni mogoče.

Splošno nevarnost letečih lampijončkov dokazujejo številni znani primeri poškodb, zadnji je požar v živalskem vrtu Krefeld na prelomu 2019/2020. Ubitih je bilo več kot 50 opic, letečih lisic in ptic.

Do smrti je prišlo na binkoštno nedeljo leta 2009; škoda v stavbah, ki so jo povzročili požari, je bila redno huda.

Kljub prepovedi uporabe v vseh zveznih deželah je v živalskem vrtu Krefeld na novoletni večer 2019 prišlo do hudega požara. Taki dogodki naj bi se preprečevali s prepovedjo dajanja na trg in omogočanja dostopnosti letečih lampijončkov.

II. Glavna vsebina osnutka

Na nemškem trgu so prepovedani uvoz, dajanje na trg in dajanje na voljo balonom podobnih letečih lampijončkov. To preprečuje znatna tveganja za telo in življenje ljudi in živali.

III. Alternativne možnosti

Ne obstajajo.

IV. Regulativna pristojnost

Pristojnost odloka izhaja iz člena 8(2) Zakona o varnosti proizvodov.

V. Združljivost s pravom Evropske unije in mednarodnimi pogodbami

Ta uredba je združljiva z zakonodajo Evropske unije. Uredba prepoveduje uvoz, dajanje na trg in dajanje na voljo balonom podobnih letečih lampijončkov in naprav za osvetlitev ter je bila priglašena kot tehnični predpis za izdelke v skladu z Direktivo (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. septembra 2015 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe (UL L 241, 17.9.2025, str. 1). Odlok je združljiv z mednarodnimi pogodbami, ki jih je sklenila Zvezna republika Nemčija.

VI. Regulativne posledice

1. Pravna in upravna poenostavitve

Uredba ne predvideva nobene zakonodajne ali upravne poenostavitve.

2. Trajnostni vidiki

Uredba ne vpliva na vidike trajnostnosti.

3. Proračunski izdatki brez stroškov izpolnjevanja obveznosti

Ne obstajajo.

4. Stroški izpolnjevanja obveznosti

4.1 Stroški izpolnjevanja obveznosti za državljane

Za državljane ni stroškov usklajevanja.

4.2 Stroški izpolnjevanja obveznosti za gospodarstvo

Podjetja ne nosijo nobenih stroškov glede usklajevanja.

4.3 Stroški izpolnjevanja obveznosti za organe oblasti

Za zvezno vlado, zvezne države in občine ni stroškov usklajevanja. To je že zajeto v členu 25(2) Zakona o varnosti proizvodov.

5. Dodatni stroški

Učinki na ravni cen, zlasti na ravni cen življenjskih potrebščin, niso pričakovani.

6. Nadaljnje posledice zakonodaje

Za potrošnike pravila nimajo učinka. Na ohranjanje in spodbujanje enakih življenjskih razmer ne bo nobenega vpliva na spol in demografsko stanje.

VII. Časovna omejitev; Ocena

Časovna omejitev ali ocena te uredbe ni predvidena, saj se visokemu tveganju za prosto leteče lampijončke z odprtim virom ognja v prihodnosti ni mogoče izogniti na noben drug način kot s prepovedjo.

B. Posebni del

K oddelku 1 (Področje uporabe)

Določba opredeljuje področje uporabe.

K oddelku 2 (Opredelitev pojmov)

K odstavku 1

Opis oblike letečih lampijončkov kot „balonom podobni“ vključuje druge geometrijske oblike zunanjega ogrodja letečega lampijončka. Če se na primer kot dekorativni element uporablja leteči lampijonček z možnostjo nadzora (kot je vrv), je treba zagotoviti, da je ta možnost nadzora odporna proti strganju in ognjevarna, da se prepreči izguba nadzora. Kontrolna funkcija mora biti pritrjena na leteči lampijonček že, ko je dana na trg, tako da se ne sname ali odtrga, kadar se uporablja v skladu z namenom ali na predvidljiv način.

K odstavku 2

Leteči lampijončki so med drugim znani tudi kot luči želja, nebeški baloni, Kong-Ming lampijončki, luči za srečo, papirnate luči, leteče luči ali srečni baloni. Drugo ime letečega lampijončka ne vpliva na prepoved uvoza, dajanja na trg in omogočanja dostopnosti na nemškem trgu.

K oddelku 3 (Prepoved uvoza, dajanja na trg in omogočanja dostopnosti na trgu)

K odstavku 1

Določba ureja prepoved uvoza v smislu oddelka 2(9) Zakona o varnosti proizvodov, dajanje na trg v smislu oddelka 2(16) Zakona o varnosti proizvodov in omogočanje dostopnosti letelih lampijončkov, pripravljenih za uporabo, na nemškem trgu v smislu oddelka 2(4) Zakona o varnosti proizvodov.

K odstavku 2

Odstavek 2 se nanaša na opredelitev prodaje na daljavo iz člena 6 Uredbe (EU) 2019/1020. Člen 6 Uredbe (EU) 2019/1020 se osredotoča na ponudbo končnim uporabnikom. V skladu s členom 3(21) Uredbe (EU) 2019/1020 „vsaka fizična ali pravna oseba s prebivališčem ali sedežem v Uniji, ki ji je izdelek dostopen kot potrošniku izven njegove trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti ali kot poklicnemu končnemu uporabniku v okviru svoje poslovne ali poklicne dejavnosti“. Ta opredelitev se uporablja tudi za proizvode v skladu z Zakonom o varnosti proizvodov v skladu s stavkom 2 oddelka 2 Zakona o nadzoru trga in je širša od koncepta potrošnika. Besedilo zagotavlja, da ponudba ne sme biti naslovljena tudi na končne uporabnike. Poleg tega se podlaga za odobritev iz člena 8(2) Zakona o varnosti proizvodov ne osredotoča le na potrošniške izdelke, temveč na izdelke na splošno.

K oddelku 4 in (Upravni prekrški in kazniva dejanja)

Uredba ureja upravne prekrške in kazniva dejanja.

K oddelku 5 in (Začetek veljavnosti)

Ta določba ureja začetek veljavnosti Uredbe.